

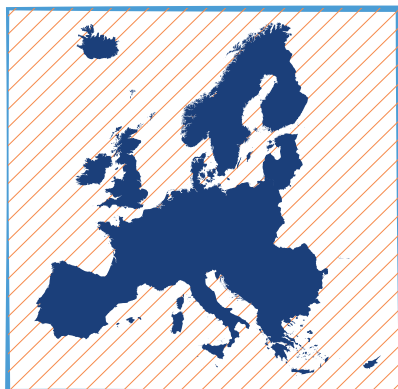

Europska
komisija

EUROPSKI STRUKTURNI I INVESTICIJSKI FONDOVI: činimo razliku, svakodnevno

STANJE PROVEDBE U 2019.

EUROPSKA TERITORIJALNA SURADNJA PROGRAMI INTERREG I MAKROREGIONALNE STRATEGIJE

1. EUROPSKA TERITORIJALNA SURADNJA – NAPREDAK PROGRAMA INTERREG U SMISLU FINANCIRANJA I RELEVANTNIH PROJEKATA.

Europska teritorijalna suradnja (Interreg) ključni je stup kohezijske politike EU-a. Njezin je cilj povezivanje zemalja i regija različitih zemalja kako bi surađivale u rješavanju zajedničkih izazova. Zajedničke mjere, poznate kao programi Interreg, provode se na različitim razinama:

- ▶ kroz **53 prekogranična programa kojima je** cilj poboljšanje života građana duž unutarnjih granica EU-a
- ▶ kroz **15 programa transnacionalne suradnje** kojima se strateški djeluje na nacionalnim teritorijima sa sličnim obilježjima i suočenih s izazovima koje mogu samo zajednički rješavati
- ▶ kroz **4 programa međuregionalne suradnje** kojima se rješavaju međusektorska pitanja poput izgradnje kapaciteta, prikupljanja podataka ili suradnje između urbanih područja na cijelom europskom kontinentu.
- ▶ **Zemlje koje nisu članice EU-a** također imaju koristi od:

- **10 programa suradnje s pristupnim zemljama, točnije od prekograničnih programa Interreg Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA)** (većina njih je u pograničnim područjima s balkanskim zemljama i državama članicama)
- **15 programa suradnje sa susjednim istočnim i južnim zemljama, točnije od prekograničnih programa Interreg Europskog instrumenta za susjedstvo (ENI).**

Sveukupno su programi Interreg napravili značajan napredak u 2019. Programski proračuni već su u velikoj mjeri dodijeljeni odabranim projektima, što čini 88 % ukupnog iznosa dodijeljenih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF) za Interreg u razdoblju 2014. – 2020.

Većinom se tim programima pridonosi provedbi prioriteta Europske komisije. Veliki udio ulaganja dodjeljuje se okolišu (zaštita biološke raznolikosti, mjere za sprječavanje poplava i požara) te istraživanju i inovacijama (obuhvaćeno je više od 4500 poduzeća i gotovo 2300 istraživačkih institucija).

2. SURADNJA JE U SREDIŠTU EUROPSKOG DUHA: OSIM FINANCIJSKIH SREDSTAVA, TAKOĐER PRIDONOSIMO SOLIDARNOSTI I DIJALOGU RADI RJEŠAVANJA ZAJEDNIČKIH IZAZOVA

- Te su četiri makroregionalne strategije, točnije, Europske strategije za regiju Baltičkog mora (EUSBSR), za jadransku i jonsku regiju (EUSAIR) te za alpsku regiju (EUSALP) platforme za političku suradnju kojima se pridonosi u u ostvarenju najvažnijeg napretka do sada.
- Pružaju mogućnost upravljanja na više sektora, više država te više razina čime se **mijenjaju mentaliteti** (npr. EUSALP: Konferencija o zelenoj infrastrukturi; Sastanak na vrhu o šumama „Protection.Forest.Climate“; Konferencija o mobilnosti u Alpama).
- Njima se **potiče razvoj europskog kontinenta** preko mjera suradnje u području triju zajedničkih tematskih prioriteta poput okoliša i klimatskih promjena, istraživanja/inovacija te gospodarskog razvoja i povezanosti.
- S pomoću njih je moguće **mobilizirati nekoliko prilika za financiranje** poput programā Interreg, svih financijskih sredstava kohezijske politike, sredstava Europske investicijske banke te privatnih ulaganja.

3. OSIM PRUŽANJEM FINACIJSKE POTPORE, POLITIKE PODRŽAVAMO U UBLAŽAVANJU PRAVNIH I ADMINISTRATIVNIH PREPREKA U PREKOGRANIČNIM REGIJAMA

Zbog nedostatka suradnje na europskoj razini često je teško ostvariti potpuno otvorene granice. To može prouzročiti poteškoće građanima koji žive duž granica i koji čine jednu trećinu stanovništva EU-a. Ako se riješi barem 20 % zakonodavnih, administrativnih i institucijskih uskih grla, BDP u pograničnim regijama bi mogao porasti za 2 %.

Europska komisija (GU REGIO) vodi platformu „Poticanje prekograničnih regija EU-a” koja je dio 10 mjera predloženih u Komunikaciji Komisije „Poticanje rasta i kohezije u graničnim regijama”. Cilj je istaknuti načine smanjivanja složenih, dugotrajnih i skupih prekograničnih interakcija te promicati udruživanje službi duž unutarnjih granica EU-a. Platforma je namijenjena pograničnim dionicima, uključujući upravljačka tijela i zajednička tajništva programā Interreg, ali nije ograničena samo na njih. Riječ je o mjestu za rasprave o pograničnim pitanjima, razmjenu dobrih praksi i rješenja za prepreke u pograničnim područjima. Na platformi se mogu objaviti rasprave i stavke pod različitim temama koje su istaknute u Komunikaciji.

GU REGIO organizirao je izrazito uspješne seminare o pitanjima koja utječu na svakodnevne živote građana. Ti seminari uključuju dobro posjećene konferencije s relevantnim dioničarima i donositeljima odluka o zdravstvenim temama (prosinac 2018.) te nedavnu konferenciju (studen 2019.) o poveznicama koje nedostaju u prekograničnom prometu.

GU REGIO ujedno nastoji omogućiti konkretnu podršku radi uklanjanja prepreka u kontekstu projekta b-solutions. Namjena je ovog projekta, kojim upravlja Udruga europskih pograničnih regija (AEER) pod nadzorom GU REGIO, riješiti pravne i administrativne prepreke/poteškoće duž unutarnjih granica EU-a. Izazovi postoje u odnosu na jačanje, primjerice, opsega dualnog obrazovanja u nekim prekograničnim regijama, izgradnju neometane zajedničke medicinske i vatrogasne hitne službe, priznanje kvalifikacija za zvanja visoke potražnje i rješavanje administrativnih pitanja kojima se sprječava kretanje kvalificiranih radnika. To su samo neka od pitanja koja su nam privukla pažnju. Do sada je 43 pilot-projekata dobilo financijska sredstva, a konferencija o dijeljenju iskustava u okviru projekta b-solutions na rasporedu je u prvom tromjesečju 2020.

Interreg i makroregionalne strategije usmjerene su uključanju mladeži i civilnoga društva u skladu s političkim prioritetima nove Komisije:

- U tim četirima makroregionalnim strategijama uključeni su građani koji sudjeluju u političkoj raspravi. Mladi iz regije Baltičkog mora sudjeluju u projektu Baltic Sea Youth Camp o pitanjima njihova regionalnog identiteta, dok alpska mladež sudjeluje u natjecanju „Pitch Your project” u kojem Komisija nagrađuje najbolje projekte. U jadranskoj i jonskoj regiji 600 je ljudi uključujući mlade sudjelovalo u projektu DRAW THE COAST za planiranje budućnosti obalnih cesta. Tijekom događaja 6th Participation Days ove je godine ponovno pružena prilika mladima u dunavskoj regiji da budu dijelom rasprava o obrazovanju i zapošljavanju u tom području.

- Namjena je projekta Interreg Volunteer Youth (IVY), kojim od ožujka 2017. upravlja Udruga europskih pograničnih regija zahvaljujući potpori GU REGIO, uključiti mladež kao financijski podržane volontere u aktivnostima programa Interreg i na razini programa (tj. na razini upravljačkih tijela) i na razini projekata (tj. na razini korisnika projekata). Od početka projekta IVY angažirano je gotovo 400 volontera, a otprilike 180 ih je započelo svoje iskustvo u 2019. na različitim područjima programa Interreg.

- Od 2019. volonteri u projektu IVY ujedno organiziraju „Aktivnosti angažiranja građana” (CEA-i) u kojima volonteri pozivaju civilno društvo i građane na raspravu tome što EU, a posebice Interreg, već radi te što trebaju raditi u budućnosti za njihovu regiju. Uz priliku razvijanja stvarnog pristupa odozdo prema gore, osnaživanjem mladih koji organiziraju takve događaje potiče se opći angažman građana diljem Europe.

PRIMJERI PROJEKATA

(1.) Okoliš ->Interreg MED:

Namjena je projekta „MOBility for nearLy-zero CO2 in medITerranean tourism destinAtionS- **MOBILITAS**” smanjiti negativni učinak okoliša i prometa turističkih tokova u obalnim odmorištima. **KAKO NAMJERAVAMO SMANJITI UČINAK PROMETA NA OKOLIŠ?** Razradom scenarija mobilnosti, dokumenata o mobilnosti održivog turizma, primjenom alata IKT-a, uvođenjem električnih mobilnih rješenja koja se mogu dijeliti te izdavanjem priručnika o mobilnosti održivog turizma.

►Ukupni proračun projekta iznosi 2,5 milijarde EUR, sufinanciranje iz EFRR-a iznosi 2,1 milijarde EUR, a na projektu sudjeluje 10 partnera.

<https://mobilitas.interreg-med.eu/>

(2.) Okoliš: Interreg V-A Slovenija – Hrvatska Prekogranično usklađeno smanjenje rizika od poplava – FRISCO (Cross-Border Harmonised Flood Risk Reduction)

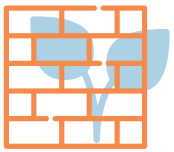
Riječ je o značajnom projektu ublažavanja rizika od poplava duž slovensko-hrvatske granice gdje se presijeca nekoliko rijeka (među njima Mura i Drava) što uzrokuje velike poplave. Kako se očekuju još veći ekstremi zbog klimatskih promjena, potrebno je ojačati obrane od poplava u pograničnom području. Projekt (od 4 dijela) sastoji se od niza mjera, uključujući nadogradnju brana, upravljanje riječnim slivovima te mjere za prilagodbu klimatskim promjenama (npr. izgradnja nasipa radi zaštite od poplava naselja nizvodno).

U tom se projektu pridonosi programu INTERREG V-A Slovenija – Hrvatska sukladno specifičnom cilju „Smanjenje rizika od poplava o prekograničnim riječnim slivovima Drave i Kolpe/Kupe kroz primjenu strukturnih mjera za upravljanje rizicima od poplava”. Prekogranična je suradnja ključna jer je svaku mjeru smanjenja rizika od poplava na prekograničnoj rijeci potrebno koordinirati između partnera radi izbjegavanja jednostranih pristupa kojima bi se mogla ugroziti druga strana.

► **Ukupno ulaganje u ovaj projekt iznosi 11,5 milijarde EUR, od čega ERFF pridonosi s 9,7 milijarde EUR.**

<http://www.si-hr.eu/en2/projects/approved-projects-2>

(3.) Inovacije: Interreg VA – France, United Kingdom Channel, Manche Programme – CobBauge,

U projektu CobBauge, kojim je osvojena nagrada EuroStars u 2019., razvijen je novi i inovativni materijal za zidanje primjenom drevne metode izgradnje od zemlje i vlakana. Primjena je prilagođena modernim metodama izgradnje čime je omogućeno spajanje niti kulture sa svježim, modernim dizajnom građevina. Novi se materijal primjenjuje u kompozitnim zidovima koji će proći trenutne propise o toplini te ostvariti energetski učinkovite kuće visokih performansi koje su udobne, zdravije za život i jeftine za održavanje.

► **Ulaganje iz ERFF-a iznosi 2,8 milijarde EUR.**

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/2019/finalist?r=cobbauge

(4.) Inovacije -> Regija Baltičkog mora programa Interreg BaltSe@nioR

U projektu se razvijaju prototipovi inteligentnog namještaja i unaprijeđeni dizajnerski trendovi za poduzeća koja se bave dizajnom doma. Tim se projektom povećava sposobnost poduzeća da rade u transnacionalnoj okolini i jača njihova inovacijska sposobnost izrade pametnih proizvoda prilagođenih potrebama starijih ljudi, čime poduzeća postaju inovativnija i konkurentnija. To je jedinstvena prilika za povećanje udobnosti i razine sigurnosti starijih ljudi te za istodobno jačanje sposobnosti za inovacije.

► **Ukupni proračun projekta iznosi 2,39 milijarde EUR, sufinanciranje iz EFRR-a iznosi 1,72 milijarde EUR, a na projektu sudjeluje 10 partnera.**

<https://projects.interreg-baltic.eu/projects/baltsenior-30.html>

(5.) Inovacije -> Interreg Sjeverna Irska, Irska, Škotska – BREATH

BREATH (Border and Regions Airways Training Hub) jedinstveni je prekogranični klaster svjetske klase znanstvenih istraživača koji pomažu u rješavanju uzroka, liječenja i sprječavanja kronične opstruktivne plućne bolesti (KOPB). KOPB je neizlječivo stanje koje polagano napreduje i koje uzrokuje poteškoće u disanju te nepovratno oštećenje pluća. KOPB je relativno prekomjerno zastupljen u Irskoj, Sjevernoj Irskoj i dijelovima Škotske. Kako se često ne može utvrditi ni dijagnosticirati, ponekad se zove „nevidljivom bolesti”, a uskoro će biti treći glavni uzrok smrti u svijetu. U središtu misije projekta BREATH nalazi se obuka kohorte od otprilike 20 najboljih mladih znanstvenika koji pomažu u borbi protiv KOPB-a i dizanju svijesti u okviru te regije i koji surađuju s farmaceutskim firmama u njoj (neko od kojih su spin-off tvrtke sveučilišta).

► **Ukupni proračun projekta iznosi 8,5 milijarde EUR, a sufinanciranje iz ERFF-a iznosi 8,5 milijarde EUR.**

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/projects/united-kingdom/enhancing-r-d-to-reduce-lung-disease-in-ireland-scotland-cross-border-region

(6.) Inovacije – Interreg VA Francuska, Njemačka, Belgija, Luksemburg (Velika regija)

Njemačka, francuska i luksemburška vlada angažirale su poduzeće IZES GmbH radi razvoja uvodnog tehnološkog programa za uvođenje stacionarnih gorivnih ćelija. Primjenom visokoučinkovitih sustava grijanja s gorivnim ćelijama za kombiniranu proizvodnju topline i struje pridonosi se ostvarenju ciljeva ovih vlada u području energije i zaštite klime te se ostvaruje pozitivni učinak na njihova gospodarstva.

Svaka od četiri energetske ćelije Velike regije virtualna je elektrana koja uravnotežuje proizvodnju i potrošnju električne energije upotrebom skladišnih kapaciteta u ćeliji ili razmjenom viška energije s drugim međusobno povezanim ćelijama (također i prekograničnim prijenosom) putem pametnih mreža na razini distribucijske mreže. Sveukupnim uvođenjem ravnoteže upravlja digitalni kontrolor na mreži u svakoj energetske ćeliji kojom upravlja tržište električnom energijom. Cilj je integrirati velik udio izvora obnovljive energije u elektroenergetske sustave. I ovom je projektu dodijeljena nagrada RegioStars u 2019.

► **Ulaganje iz ERFF-a iznosi 0,9 milijardi EUR.**

https://ec.europa.eu/regional_policy/en/regio-stars-awards/2019/finalist?r=energy-cells-gr